

***Raport z warsztatów "Lokalne zasoby, problemy i sposoby ich rozwiązania"
realizowanych w ramach projektu "Potencjał historyczno-kulturowo-
przyrodniczy gminy Chęciny ochrona przed degradacją i zanieczyszczeniem
środowiska naturalnego" w ramach projektu dofinansowanego przez Lokalną
Grupę Działania „Perły Czarnej Nidy”***

Opracowanie Dorota Czesak

październik 2017

Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Cele projektu

Celem projektu było włączenie mieszkańców gminy Chęciny w proces rozwoju regionu poprzez zaangażowanie ich w identyfikację i rozwiązywanie lokalnych problemów. Współpraca wzmocni wzajemne relacje, zaufanie, co doprowadzi do osiągnięcia korzyści społecznych, a w przyszłości również ekonomicznych. W ramach projektu zostały przeprowadzone warsztaty pn. „Lokalne zasoby, problemy i sposoby ich rozwiązania,” oraz wyjazd studyjno- integracyjny dla mieszkańców Gminy Chęciny do gminy Zagnańsk.

Wyjazd studyjno-integracyjny

W ramach powyższego projektu, w dn 25.09.2017 dzieci z terenu gminy Chęciny uczestniczyły w wyjeździe studyjno-integracyjnym do Gminy Zagnańsk. Dzieci mogły podejrzeć w jaki sposób zostały tam zagospodarowane lokalne zasoby oraz podejrzeć dobre praktyki, które mogą zostać przeniesione na grunt gminy Chęciny.

Pierwszym punktem wyjazdu był Dąb Bartek, stanowiący wizytówkę Gminy Zagnańsk, jako jedne z najbardziej rozpoznawalnych drzew w Polsce. Pod drzewem, prelekcje przeprowadził Pan Szczepan Skorupski- wójt gminy Zagnańsk, który zaprezentował przykłady budowania produktów turystycznych w oparciu o lokalne zasoby.

Kolejnym punktem wizyty był Kompleks Świętokrzyska Polana. Na kompleks składa się ośrodek wypoczynkowy z ofertą zabiegów rehabilitacyjnych, Kraina Zabawy, Park Miniatur Świętokrzysko oraz Akwaria Oceanika. Dzieci miały możliwość zwiedzenia:

- o Parku Miniatur Świętokrzysko, gdzie można podziwiać 20 najsłynniejszych budowli województwa świętokrzyskiego wykonanych w skali 1:20, m.in. miniaturę chęcińskiego zamku, który w XVI w. posiadał dużo wyższe mury, a korony wież zwieńczone były hełmami.
- o Oceanikę , czyli zespół wielkoformatowych akwariów, w których znajduje się ponad 500 gatunków ryb

Oraz uczestniczyły w warsztatach mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej.

Podczas wyjazdu, uczestnicy przekazywali do koordynatora projektu swoje przemyślenia związane z wizytą, który zaprezentował je w formie relacji z wyjazdu zamieszczonej na stronie internetowej Gminy Chęciny.

Warsztaty

Warsztaty dotyczące lokalnych zasobów, problemów i sposobów ich rozwiązywania odbywały się w następującej kolejności:

- 9.10.17. w Radkowicach
- 11.10.17. w Siedlcach
- 12.10.17. w Korzecku

Celem warsztatów było zdiagnozowanie problemów występujących w gminie Chęciny oraz, potrzeb, a także znalezienie sposobów ich rozwiązywania. Bazą do warsztatów była prelekcja dotycząca zasobów jakie posiada gmina Chęciny.

Gmina Chęciny podzielona jest na:

18 sołectw (26 miejscowości) i są to:

1 Sołectwo Bolmin (4 miejscowości: Bolmin, Jedlnica, Milechowy, Wymysłów)

2 Sołectwo Gościniec

3 Sołectwo Korzecko

4 Sołectwo Lipowica

5 Sołectwo Łukowa

6 Sołectwo Miedzianka

4

7 Sołectwo Mosty

8 Sołectwo Ostrów

9 Sołectwo Podpolichno (3 miejscowości: Podpolichno, Charężów i Zacisze)

10 Sołectwo Polichno

11 Sołectwo Przymiarki

12 Sołectwo Radkowice

13 Sołectwo Skiby

14 Sołectwo Starochęciny (3 miejscowości: Starochęciny, Wrzosa i Podzamcze)

15 Sołectwo Siedlce

16 Sołectwo Tokarnia

17 Sołectwo Wojkowiec (2 miejscowości: Wojkowiec i Lelusin)

18 Sołectwo Wolica

oraz Miasto Chęciny podzielone na:

1 Chęciny i Osiedle Północ

2 Czerwona Góra

3 Osiedle Sosnówka

4 Sitkówka

5 Zelejowa

Liczba ludności wynosi 15014 (stan na 2015 rok)

Z terenu gminy Chęciny w rejestrze zabytków województwa świętokrzyskiego jest wpisane 44 zabytki, które występują w mieście Chęciny i na terenie sołectw: Bolmin, Korzecko, Starochęciny, Tokarnia.

Zasoby turystyczne gminy Chęciny

- Zamek Królewski - wzniesiony na grzbiecie skalistego wzgórza (367 m. n.p.m.), na przełomie XIII i XIV wieku. jest jednym z najczęściej odwiedzanych zabytków tego typu w Polsce. Potężne baszty dominują nad okolicą i widoczne są już z trasy biegnącej do Krakowa. Do dziś zachował się pełen obwód zewnętrznych murów obronnych, dwie wieże, baszta i fundamenty budynków mieszkalnych. W wieży

wschodniej mieści się punkt widokowy, skąd przy ładnej pogodzie [widać](#) wierzchołki Tatr.

- Kościół parafialny pw. Św. Bartłomieja z XIV w. w Chęcinach
 - Kościół i Klasztor Sióstr Bernardynek z XVII w. w Chęcinach -
 - Kościół i klasztor Ojców Franciszkańców z XIV w. w Chęcinach
 - Zabytkowa kamienica Niemczówka z XVI w. w Chęcinach
 - Zabytkowa Synagoga z XVII w. w Chęcinach
 - Dwór Starostów Chęcińskich w Podzamczu Chęcińskim z XVII w.
 - Park Etnograficzny w Tokarni
 - Muzealna Izba Górnictwa Kruszcowego w Miedziance
 - Centrum Naukowo-Technologiczne w Podzamczu Chęcińskim
- **Zasoby przyrodnicze gminy Chęciny:**
 - Rezerwat przyrody Jaskinia Raj
 - Jaskinia Piekło koło Skib
 - Jaskinia Piekło koło Milechowy
 - Rezerwat przyrody Góra Zelejowa
 - Rezerwat przyrody Góra Żakowa
 - Rezerwat przyrody Góra Miedzianka
 - Kamieniołom Zygmuntówka
 - Obszar Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie PLH260041
 - Rzeka Czarna Nida
 - **Zasoby społeczne gminy Chęciny:**
 - Ośrodek Leczenia Uzależnień od Środków Psychoaktywnych „SAN DAMIANO”
 - Chęciński Uniwersytet Trzeciego Wieku
 - Koła Gospodyń Wiejskich
 - Punkty przedszkolne
 - Szkoły podstawowe
 - Ochotnicze Straże Pożarne

- Klub Seniora
- Drużyna rycerska
- Inne stowarzyszenia zarejestrowane na terenie gmin
- **Zasoby gospodarcze i infrastruktura gminy Chęciny**
 - Nowoczesna hala widowiskowo-sportowa - Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach
 - Dogodne położenie komunikacyjne na styku drogi krajowej i wojewódzkiej
 - Świetlice, place zabaw, boiska, orlik
 - Kluby sportowe
 - Tereny budownictwa mieszkaniowego
 - Kopalnie

Kolejna prelekcja dotyczyła w jaki sposób należy chronić przed degradacją środowisko oraz zabytki. Podczas warsztatów uczestnicy zostali również poinstruowani w jaki sposób prawidłowo segregować odpady. Był to element mający na celu wyczulić uczestników warsztatów, jak należy chronić zasoby, które istnieją na terenie gminy.

Bazując na wizycie studyjnej oraz prelekcjach z zakresu zasobów i ochrony środowiska uczestnicy dokonali analizy problemów oraz sposób ich rozwiązywania.

<i>Problemy</i>	<i>Sposób rozwiązania</i>	<i>Zasoby</i>
Dezintegracja młodzieży, niedostateczna ilość miejsc do spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.	Budowa lub remont istniejących placów zabaw, wyposażonych m.in. w ścianki spinaczkowe, trampoliny. Budowa stref dla młodzieży na przykład skate park. Wyposażenie placów zabaw w ławki oraz siłownie zewnętrzne. Zakup dla klubów sportowych sprzętu oraz koszulek dla dzieci i młodzieży, organizacja dni sportu. Doposażanie szkół w nowoczesne sprzęty sportowe. Budowa siłowni przy jednej ze szkół.	Place zabaw, szkoły, tereny przyszkolne, niezagospodarowane działki, kluby sportowe
Niedostateczne zainteresowanie młodzieży i dzieci życiem społecznym, małe zainteresowanie udziałem w stowarzyszeniach	Tworzenie klubów zainteresowań dla młodzieży i dzieci, organizacja warsztatów, spotkań ze specjalistami dla dzieci i młodzieży, m.in. z psychologiem, doradcą zawodowym, liderami stowarzyszeń i fundacji,	Stowarzyszenia, kluby sportowe, szkoły, Centrum Kultury i Sportu, świetlice
Zwiększenie dostępności do zabytków dla młodzieży i dzieci.	Zakup e-przewodników, pozwalających na samodzielne zwiedzanie zabytków poprzez dostosowanie treści w nim nagranych do określonego wieku, np. historia Chęcin w formie bajek i legend dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Tworzenie interaktywnych wystaw, warsztatów z epoki.	Zasoby turystyczne
Niedostateczna wiedza z zakresu istniejących zasobów	Tworzenie lekcji tematycznych dotyczących regionu, zakup plansz tematycznych do szkół, świetlic.	Drużyna rycerska, szkoły podstawowe
Niszczenie istniejących zasobów, degradacja zabytków oraz obiektów małej architektury, zanieczyszczenie środowiska	Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu ochrony istniejących zasobów, ochrony środowiska, m.in. poprzez warsztaty, lekcje tematyczne w szkołach, wyposażanie pracowni szkolnych w urządzenia eksperymentalne, tablice	Zasoby turystyczne Chęcin, szkoły, stowarzyszenia

W wyniku realizacji warsztatów wzrosło wśród mieszkańców uczestniczących w warsztatach zainteresowanie sprawami społecznymi oraz problemami gminy. Wskazano potrzebę realizacji podobnych warsztatów, które pozwolą na większą aktywizację oraz pobudzą mieszkańców do zaangażowania się w sprawy swojej gminy. Wskazywano, że wyjazd był istotnym elementem, który miał wpływ na prezentowane pomysły. Wyjazd przyczynił się do uświadomienia w jaki sposób można wykorzystywać lokalne zasoby. Mieszkańcy wskazywali, że istniejące zasoby mogą być jeszcze lepiej wykorzystywane do tworzenia warunków do wzmocnienia integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców.

